

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulónak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.
Szerkesztőség: Gromon- és Zrinyi-utca sarkán.
Kiadóhivatal: Csendes-utca TOTH-féle ház.

Két új törvényjavaslat.

A parlament összeült. Megkezdődött az öt éves mandátum második éve s már az első ülésen, mindjárt az előki megnyitó szavak után munkához láttak. Sok dolog vár a honatyákra ezen ülésszakban, sok és fontos kérdésben kell döntenök. Négy törvényjavaslat vár tárgyalásra, melyek közül Tisza Kálmán pénzügyminiszter már be is nyújtotta az első ülésen a regale-megváltásról és az italméresi jövedék hasznosításáról szóló törvényjavaslatot.

A javaslat nagyon sok érdeket érint, mert regale-jog sok embernek, avagy városnak van tulajdonában s igen fontos jövedelmi forrást képez. Magában az országgyűlésben is nem egy regale-tulajdonos ül, a kik alapjában véve ellenzik a törvényjavaslatot, mert nem szeretnék megválni egyik jövedelmező birtokuktól, — de Tisza az állam részére akarja megszerezni azt s így a kormánypárti képviselő kényszerítve van a javaslat mellett tartani, mert különben megharagszik a generális.

Pedig a mily kellemetlen a képviselő-tulajdonosra, épp oly terhes az az ország többi tulajdonosára nézve is. Hanem azért a gárda fejbőlintva fogadja a javaslat minden tételét, mert egyetlen föladata neki helyeselni Tisza Kálmán intézkedéseit.

A jövedelem tehát biztosítva lesz az állam részére. Mint vevő szerepel az és az eddigi regale-tulajdonosok mint eladók. De mily módon s mily áron történik a vásárlás?

Terve van véve, hogy az adóbevallások szerinti tiszta jövedelem szerint váltatik be és pedig minden 100 frtnyi regale-jövedelem után kap a tulajdonos 1700 frt névértékű papíros, kötvényt. Hogy ezt a papíros miképp érvényesíti s egyáltalán érvényesítheti-e a volt tulajdonos, az már az ő dolga. Meg aztán, ha a regale-hoz tartozó épületek nevezetesen kocsarmák nem tesznek az átvevő adófelgyelőknek, egyszerűen leszámítják annak értékét az átvételi összegből s ott hagyják azt a régi tulajdonosnak jó áron.

Tehát a regale monopoliummá lesz, a kormány megváltja azt, még pedig könnyű szerrel a nép nem

éppen csekély terhére s azután ismét fölhasználja az így megszerzett aranybányát (mert annak tartja) a saját kényekedve szerint.

Másik nagyfontosságú javaslat „Az állami italméresi jövedékről szóló törvényjavaslat,” melynek értelmében a szeszes italok kímérése és kis mértékben való elárúsítása feletti „kizárólagos rendelkezési jog” az államot illeti. És „(2. §.) Ezen kizárólagos jog folytán kocsarmákat nyitni vagy a már meglévőket fenntartani csak az állam engedélye mellett szabad. Ez a regale-monopolium fölhasználására vonatkozik. — Tehát a kocsarmák ezután úgy szerveztetnek, mint a trafikok. Italméresi engedélyek lesznek áruba bocsátva s a megfelelő összeg lefizetése mellett boldog-boldogtalan nyithat kocsarmát. És a régi vendéglők? Igaz, hogy ők már megváltották iparendelőjüket jó drágán, de hát azzal nem törődik a kormány; ha mindjárt szakabba is került az engedély, a minthogy nem egynek került is, vegye meg újra az ideiglenes engedélyt; ez pénzt hoz az államnak, tehát így kell történnie. A rengeteg deficit már kormére ég a kinstárnak, tehát pénzt kell teremteni mindenáron.

Jónak látjuk még idézni a javaslat 3-ik és 4-ik §-át is:

3. §. A kímérésre és a kis mértékben való elárúsításra az engedélyt a vállalkozó írásbeli kérelmére, az üzlet helye szerint az illetékes kir. pénzügyi igazgatóság adja meg.

Az engedély megadása előtt tartozik a kir. pénzügyigazgatóság a vállalat helye szerint illetékes közigazgatási hatóságot és pedig Budapestben az állami rendőrséget, törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitányt, egyéb helyeken a főszolgabíró, Horváthszlavonországi pedig a megfelelő s a bán által rendelti után kijelölendő hatóságot, az iránti nyilatkozatra felhívni, hogy az engedély megadása s a folyamódó személye ellen nincs-e kifogása.

Ha a felhívott hatóságnak kifogása nincsen, avagy 15 nap alatt nem nyilatkozik, az engedély akadály nélkül megadható. Ha ellenben a pénzügyigazgatóság a közigazgatási hatóság kifogása dacára is az engedély

megadása mellett van, valamint, ha az engedélyt megtagadó határozatot hoz s az ellen a vállalkozó 15 nap alatt felebbezzel él, az ügy végdöntés végett a pénzügyminiszter elő terjesztendő, ki ez esetben a belügyminiszternek, Horváthszlavonországiokban a bánnak meghallgatása mellett végérvényesen határoz.

Azok, kik a pénzügyi hatóság részéről kímérési vagy kismértékben való elárúsításra engedélyt nyerne, ebbeli üzletükre az iparhatóságtól külön nem kötelesek engedélyt kérni, a pénzügyigazgatóság azonban az engedély kiadásáról az első fokú iparhatóságot s a mennyiben ez nem lenne, ugyanavval a közigazgatási hatóságot, melytől előlegesen vélemény kérdést, ezzel is esetről-esetre közölni tartozik.

4. §. Hatósági engedély kérelmezésére kötelezék s az engedély kinyerése előtt sem a kímérést, sem a kis mértékben való elárúsítást semmi szín alatt nem gyakorolhatják:

1. kocsarmások, vendéglősök, italméresi s általában mindazok, kik a 2. §-ban felsorolt szeszes italok kímérése vagy e mellett kis mértékben való elárúsításával is foglalkoznak;

2. sör és szeszfeldék vállalkozói, bór-, sör- és szeszkereskedők abban az esetben, ha a szóban levő szeszes italok kis mértékben árúsiatják el;

3. más kereskedők, szatócsok és mindazok, kik rendes üzletükön kívül a fent említett szeszes italoknak kis mértékben való elárúsításával is foglalkoznak;

4. czukrászok, kávéosok és ha az előző pontok alá nem esnek, mindazok, kik a 2-ik szakaszban említett szeszes italokat esakis poharankint iparszerűleg szolgáltatják ki.

5. bortermelők, kik saját termésti boraiknak kis mértékben való elárúsításával foglalkoznak.

Világos e szerint, hogy a szeszes italok még drágábbak lesznek, mint voltak eddig, pedig már is roppant magas az árak az új szeszadó-törvény életbe lépete óta. Most már a fogyasztási adók túl lesznek hajtva a végső határnál is. A népre új, roppant nagy terhet ró az ital-monopolium, és nem hisszük, hogy a kinstár nagy hasznót húzna belőle, mert a vevőképességgel és a magas áron nyújtott tárgy értékével éppen nincsen arányban.

Majd csak életbe lépte után tudjuk meg, hogy mi-csoda tulajdonképpen a két új törvény, mert hogy törvény lesz a két javaslat kétségtelen, megszavazza azt a gárda, azért van ott, hogy ezt tegye.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

A budapesti őszi löverseny.

A löverseny sportja, mely a csomóri út bekezdőjén, a száz ház háta mögötti gyepet különösen a beköszöntő ős rövidre szabott délutánján oly élénkkel szokta tenni, hazaparancsolta nemes főúrjainkat külföldi multságukból.

A nemzeti kaszinó széles lépcsőjének vastag puha szőnyegét az egész nyáron át esakis a leborotvált állu lakajok koptatták. A termék báronnyal bevont pamlagjain unalmas ásitózással nyújtózkodtak végig. Alig akadt egy-egy „méltóságos”, akinek a kabátot felvonnai segíthettek — borraival.

Az a tag, aki csak újságolvasás kedvéért jár az urak közé, nem való kundshafutnak. A kártyaszatlok habitújei, azok az ó fenkölt szellemű nagyjúk, meg aztán a sportbeli kapacitások, akik csak úgy szorják a pénzt, ha beittott a szerencse.

Az udvaron álálkodó zsoke is többet ér nekik egy kuriai öregnél, mert az előbbi legalább még éjféltűn is follehet keresni az orpheum pályájában — ha behoza a favoritot.

Versenynapkor a nemzeti kaszinó épületét már délután egy órákor körüláncsolják a jukkerek, hogy aztán ha kell, gazdájukat örült vágatásban a színhely terére szállítsák.

A számozottak „Sáni”-jai fényesre kefélők a lovak szőret és a maguk 66-osát és akinek éppen érkezése van még, áfut a szomszédos virágosbirta egy thearészért, hogy azt kockáz kabátjának gomblyukába tűzhesse. Ez sikk ilyenkor.

Senki sem beszél egyébről mint a löverseny sportjáról.

Az utczán csoportok verődnek össze és a program nevezéseit kritizálják. Ilyenkor mindenki tudni akar jóslani. A hivatalnok az ebédjét gyorsan fogyasztja el. A boltossegéd, akinek fele nem a Vasárnap üdvözítő melege löveli fényes sugarát, bá-

natosan és fájdalommal hallgatja a komfortábil kerekének zakatolását, melynek folytonossága bizonyosan a löversenyter puha homokja alatt fog csak megszűnni!

A miniszteri titkár urak, fogalmazók és segédfogalmazó urak reggel már kukkerrel fölgyverkezve mennek a hivatalba. Ilyenkor a miniszteriumok hivatalnokai — statisztikai kimutatás szerint — kevesebbet is dolgoznak, mint máskor. Délután a többi hivatalokban is csak a díjokot dolgoznak egy kettő kivételével, minthogy ezek is „esaládi ügyben” elkeredeznek — hogy aztán két forint díjazás mellett a totalizateur munkájában a zsokeklubnak segédkezhessenek.

Két órákor kezd népesülni a nagy tribün. A nevező egyenesen a mázsló melletti istállóhoz rohan, hogy ott a „vekonnyra hízalt” zsokeklubbal, akiehez ő és lovának minden reménye fűződik, még egyszer értekezhessen. Megvergeti, megzörögatja hosszúnakau angolvérűjét, aztán fut a bukmerkehez.

A zsokeklubb pályája tele van gróf kisasszonnyal és egyéb mágnás hölgyekkel, akiket seholsen lehet látni, még a színházakban sem, csak itt. A kisasszonyok mellett most nem alkalmatlanoknád udvarlók. A totalizateur, a mázsló s az istálló körül leskelődik most mindenki. Sokan azt kísérik figyelemmel, hogy az egyes futók számai mily magasra emelkednek föl a jelzőkőben; s egyik másik lóra hányan tettek már!

Ott, ahol a 25 forintos tétet fogadják, csupa gentryket, monoklis urakat és gazdag kereskedők lakkos cipőbe bujt sarjait látjuk. Az öt forintos tétet a miniszteriumok jobban fizetett hivatalnokai rakják. Az egy forintos totalizateurnak van a legtöbb látogatója s itt a sport iránt való határtalan érdeklődésnek sok „sportmana” és „sportmireli” is szokott áldozatokat hozni.

A hordárók hangos kiabálással árulják a verseny programját.

Kellenek száladgálnak ide s tova s angol eredeti zsokekhöz képest scherrit kinalgatnak — poharankint csak 30 krajczárért.

Legdrágább portékája a virágáros leányok van — a kosarában. Csak egy forintot ad egy rózsát. Nem is kínálja, csak beletűzi a kabátba. Gavallér ember csak egy forintnál kevesebbet nem ad! Neki is több van. Egész délutánra tíz forint a kocsai, — és a színes selymruha, . . . az több mint száz forint, nem is számítva a tizenkét gombos rózsásan kesztyűt!

Az inditók veres zászlóját már lengeti a szél. A bírák elfoglalják helyüket, a verseny megindul és kezdődik az izgató örült harc.

Mindenki a magasabb pontokra igyekszik. Az indítás esengetyője megszólal. Lélekzetét elfojtva lesi mindenki az eredményt. Hol az egyik, hol a másik ló fut elő.

A cél előtt a zsokek erősen szorítják! A győztest „hurra”-kiáltás fogadja. Ezer és ezer torok hangja rázza meg a levegőt. A katonazene rázendíti a „Királyfogás”, „alászlóját”. Aki vesztett annak — alászlója!

A futamok időközében a hölgyközönség csoportja felé fordulnak a férfi látósvék. A fess Palmay Iknának mindig sok szemlélője akad. A tribün legzsebbe alakja Széni Arabella a kolozsvári nemzeti színház itthon időző tagja volt. Királynői sugár természet sokan esodáltak — és irigyelték.

A hazatérő fogatok hosszú sora alatt csak úgy ropogott az Andrássy út faburkolata.

A nemzeti kaszinó lefüggönyözött ablakain át kiszűrődik a viláosság fénye és lehallatszik, a mint a pezsgős üvegek durrogásai közt éltetik a nyerő — lovat.

A segédfogalmazó ur pedig haragszik, ha a hivataloszolja így köszönti: „alászlója.”

Fekete.

Körlevél az országos iparos-szövetség tagjainhoz és egyáltalában a magyar iparügyek őszinte barátaihoz.

A múlt évi népfelkeltési csapatok szervezése alkalmával sűrűsége szükségessé vált katonai ruházatok gyors elkészítésénél Magyarország kézműiparjának olynemű versenyképességét tanúsították, a mely a legutóbbi követeléseket is kielégíthette.

Az az évi június havának végével lejáró s a honvéd ruházati szükségletek beszerzéséről szóló szállítási szerződések fölmondási határidőjére azonban a szétszórva is igen tekintélyes hazai iparos erők nem voltak annyira szervezve és csoportosítva, hogy az erre nézve szakértekezletet összehívó honvédelmi miniszter ut a honvédruházatok szállításiára vonatkozó szerződéseket nyugodtan fölmondhatta volna.

Ugyanazon évi július hó elején a budapesti kereskedelmi és iparkamara által tartott összehívásnál Ráth Károly kamarai alnök úr által úgy a szakértői értekezlet, valamint a miniszter úr eljárása élesen bíráltatván, egyben a szakértekezlet némely tagjai Ráth úr által gyanúsításnak voltak kitéve.

Ezen alelnök felszólalás után alólról mint kamarai tag azon loyális felszólalást tette, hogy a mítszem tevő gyanúsítások teréről lépjünk a tettek terére és szervezzük azonnal a hazai iparos-erőket a közvállalkozásokra szükséges alakban és mértékben.

Mire nézve akkor a kamara Ráth úr elnöklöte alatt egy bizottságot küldött ki, melynek alólról is tagjává nevezetett. Ülés végével alólról fölkérte Ráth urat, hogy a hasonló kínos és nem illő jelenetek és okok elhárítása végett a kiküldött kamarai bizottság jövevény nézve azonnal kezdje meg munkálkodását. Ráth úr erre háromheti haladékot kért s megígérte, hogy a bizottságot azonnal össze fogja hívni, és pedig kijelentetett, hogy mint a bizottság tagja s mint a már Szegeden megalakult jól szervezett és folyton működő katonai közszállító-szövetkezet elnöke azonnal hozzáfogok a vidéki iparos-erők tömörítéséhez, a szervezkedéshez.

Ezen kiindulási esemény óta egy év és három hónap múlt el, s Ráth úr a kiküldött kamarai bizottságot mai napig sem hívta össze. E helyett az általa szerkesztett „Iparügyek“ című lapjában folyton agítált az általam loyálisan megindított közvállalkozó-szövetségi mozgalom ellen. Korainak állítván a kezdeményezést, holott már a bizottság kiküldetése is bizonyos káros késedelmeskedés mulasztásának pótlására nézve történt.

Azóta alólról, mint ezidőszentir már az országos iparos-szövetség ideiglenes végrehajtó-bizottságának elnöke, folytonosan a hazai kézműiparos-erők össze tömörítésével s a szövetség szervezésével foglalkoztam.

Másrészt az ezen szervezkedés ellen folytatott agitációk leküzdésével is kellett az általam szerkesztett „Alföldi Iparlap“ utján foglalkoznom.

A szövetség szervezésénél vezérelvül tüzetem ki, hogy egy a hazafias magyar kormány iránt, valamint a kiegyezési törvények szerint közzé vált bécsi es. kir. hadügyminiszterium iránt is az őszinte, nyílt, de loyális és kéro hangot és a tiszteletteljes viselkedést benseg megőrizni, azon követelő „kijelentések“ben áradó formával szemben, a melyet a magyar iparos-ügyek önként és jogtalanul fölhalakodó ugynevezett országos vezérei szoktak tanúsítani.

Másrészt oda is törekedtem, hogy főleg a közöshadsereg ruházata szállításának méltányos megosztására irányított szövetségi mozgalom a haza legjellemesebb férfai által a delegációkban ez irányban tett hivatalos lépésekkel egyirányban haladjon, s hogy a szövetségi mozgalom a nyomott és nehéz anyagi viszonyok között és s így szerzte huzó iparos-polgárság között Ráth úr ellen agitációja folytán le ne hagyódjon, de a lépésről-lépésre való haladásban az ügyek hivatalos mozgásával lépést tartson.

Továbbá még oda is irányoztam a mozgalom vezetését, hogy a tóket és munkát a gazdag és szegény iparosok, vagyis a nyersanyag-készítők és a feldolgozó iparosok érdekeit kibékítem, a mélységeket áthidaljam.

Erre nézve hatalmas támaszul szolgált nekem a szegedi ipartestület, az ennek kebelében alakult bór- és posztó-ipar közvállalkozó-szövetkezetek, több tekintélyes józan és értelmes gyakorló iparos és főleg néhány jeles hazafi és mindenképpel maga a magyar királyi honvédelmi miniszter úr, kiknek midőn ezennel a közgyűlésben hazafias elismerés legizentűbb kifejezésével adózom, végül is egész nyíltan kell fölállnom Ráth Károly urnak, mint kamarai és iparügyleti alelnöknek ezen álláshoz nem illő viselkedése ellen.

Tiltakoznom kell az iránt és azért, hogy: Ráth úr, a ki jól tudhatná, — mert Istent elég észszel áldotta meg, hogy ma midőn az országos iparos-szövetség ügyszólója megalakult;

— ma, midőn ezen szövetség végrehajtó-bizottsága Budapesten és Bécsben alapszabályait bemutatta s ezek az illetékes helyeken kifogásolnának találtatván, a földmívelés-, ipar-és kezelési miniszterium előleges elbírálásánál lényegtelen stílusiratos módosítások után megerősítendők nyilvánították; ma, midőn a szövetség költségein szervezve van, Ráth úr a fontit bizottságban egy új, egy második szövetség tervezetével áll elő.

Mintha nem tudná, hogy ha minden erőnket összevetjük is, egy gondot ad a közöshadsereg sok százados megszokottság szerint meggyökeresedett közszállítási szerződéseinek messze kitűnő módosítását megváltoztatni, s mintha nem tudná, hogy a hazafias törekvések palladiumát a nemzeti összetartás, az egységes akarat-nyilvánulás képezi, visszavonást költ a kész munka ellen, a mi mint a fontit kamarai bizottság elnökének lett volna módja velem és a többi honfartarsával egyetemben megakontni, de ő neki diktatura kell lefelé és hangzatos „alkotmányos kijelentések“ föléje.

Gyanúsítani mindenkit, míg az ellene fölhozott hasonló — talán sziboly — alaptalan sajtóvadásokra mit sem intézkedett.

Kisbőltése a vidéki iparos-tömörítéseknek s heverő mítszem tevés az ország két nagy évi költségvetéssel rendelkező ipari cé-

lu testületében, a fővárosi kamarában és az országos iparügyletben.

Ezenül üres díkezők és dinom-dánom mulatságokra, szenvölöges ellentársa izgató gyűléseket rendezni az országban.

S midőn a becsületesen, őszintén és komolyan dolgozni akaró iparos-polgárok erre nézve szervezkedtek előlőlni s azt mondaní: „ez nem jól van, majd én jobban fogom ezt tenni!“

Mit szól erre az alkotmányos magyar kormány s mit fog gondolni a bécsi es. és kir. közös hadügyminiszter úr? Erre ne kérjen feleletet tőlem sem a fővárosi kamara, sem az országos iparügylet, a mely ezen ügyet jövevényti.

De az országos iparos-szövetség tagjait, a józan iparosokat s az iparügyek őszinte barátait föl kell kermem, hogy most már ne engedjék ezen közügyet a sárba ejteni.

A bécsi es. és kir. közös hadügyminiszteriummal, a magyar királyi honvédelmi és kereskedelmi miniszteriumokkal szóbeli és írásos érintkezésbe lépett az országos iparosügylet, a melyeket a kontrasztrációba becsajtkozni akaró emberek újból megbolygatni akarnak.

Ha ez nekik meg lesz engedve, azt elrontani talán sikerülhet nekik, de jobbat eselkedni soha.

Ezért től a legfőbb ideje, hogy döntő körökben ezen ügyben nem fogják engedni a néhány ember hatalmaskodását, s a jobb tettekre, s az iparos-kozerők egységes tömörítésére hivatott országos iparügylet jelesebb hazafiakból álló többi vezetői elejét veszik az országos botránynak.

Mi szivesen fogunk velük kezét a közjó érdekében.

Adig pedig az országos iparos-szövetség harezosai folytatásuk buzgó működésnek, velünk a jók közveleménye, a mit megőrizni legyen szent kötelességünk.

Néhány nap múlva ki kell tűzni az alakuló-közgyűlés megtartását, ekkorra a már fölmondott s a jövő évben lejáró szerződések helyett kitendő új szerződések nézve ki lesznek írva a mindenesetre nehéz, de nem teljesíthetlen szállítási föltételek, ezeket csak egy egységes, erős szervezettel bír, le- és fölfelé bizalmat keltő, szegényt és gazdát kielégítő szövetségi szervezet előlőlni ki. Ilyen a mi szervezetünk. Bátorra előre!

Szeged, 1888. évi október hó 11-én.

Bakay Nándor,

mint az országos iparos-szövetség ideiglenes végrehajtó-bizottságának elnöke.

Időszakos fölsorolása az országos iparos-szövetség és a közvállalkozó egyesület főbb mozzanatainak.

Eltekintve az országos iparos-szövetség ügyében 32 év alatt meg-megújult mozgalmaktól, általunk ezen ügyben a következő dolgok történtek a mai közalkotás érdekében: 1887. évi január 20-án a szegedi ipartestület kongresszusi bizottsága kebelében s az „Alföldi Iparlap“ január 30-án megjelent számában az eszme részletesen tárgyalatott és megállapítottat. Ezt a későbbi budapesti iparos-értekezlet úgy kapta el, hogy az alólról építendő szövetség helyett egy alapszabály és ügyrend, tehát munkaterv nélküli bizottságot alkotott a fővárosi urak gyönyörűségére.

1887-ik évi február 27-én alkottatott meg Szegeden a közszállító-szövetkezet a bór- és posztóneműekre külön-külön, de egy egységes szövetségi alakban vezetője. Az erre nézve hozott akkori megállapodások képezik a mai közvállalkozó-egyesület alapelvét.

1887-ik évi márczius 5-én fogadtatott a közvállalkozó-szövetkezet küldöttsége a képviselőházban a miniszterek által s már ekkor közhelyeslést és felsőbb jóváhagyást nyert szervezetünk. Azonnal megkapták a közvállalatok egy részét. Ekkor azzal vádolhattak Ráth úr által, hogy onözleg magunknak akarják az egész közvállalkozásokat okkupálni. Mi erre azzal feleltünk, hogy hasonló szervezkedésre hívtuk föl az ország összes ipartestületeit.

Ezen év további folyamában a szövetkezet a bór-és posztóneműekben igen sikerült szállításokat tett, vezetősége a m. kir. esendőség részére a Bernfeld úr által szállított bór-neműeket magához nyerte, a nagyváradi szövetkezet által szállítottakat nem bolygatta.

1887-ik évi márcz. 20-án a szövetkezetekkel kapcsolatosan a szövetség alapszámjéja bővebb kifejtést nyert az „Alföldi Iparlap“-ban. Ezzel szemben Galléri úr az „Egyetértés“-ben az egyes szövetségnélküli szétszört testületek között való szétosztását sürgette a kormány tulajdonát képező posztónak.

E közben megtartatott a budapesti áprilisi értekezlet, a mely Deil Jenő úr indítványát fogadta el, hogy a kormány maga ossza szét a vidéki főhelyeken a munkát. (No hiszen megköszönné ezt a bécsi kormány, a kit az országos szétosztásra még a legszigorúbb központi vezetés mellett is csak érvokok kell rávenni.)

1887. évi június hóban tartatott a fontit szakértői és július hó elején a szintén fontitintett kamarai tanácskozomány. Ezek erősen meggyőzték a szegedi vezetőket, hogy azok, a kik a kormányt vádolják az iparosok szervezését ók maguk sem akarják sikerre vezetni.

Ezután történtek a delegációkban a közöshadsereg ruházati szükségletei szállításának szétosztására vonatkozó nevezetes interpellációk Hegedüs Sándor úr által, a kinek jó tudomása volt az iparosoknak általunk tervevet szervezkedéséről.

1887. évi október hóban Müller Károly n.-városi barátunk tárgyalta az „Alföldi Iparlap“-ban igen erős és következetes elmeállal és igen gyakorlati irányban az országos iparos-szövetség eszméjét.

1888-ik évi január és február hóban kezdett meg a vidékenkénti agitációt, de csak oly mértékben, hogy a

legközelebbi delegációnál ülésekben teendő újabb interpellációknak eleje ne vágyjunk. Csakis az ezen delegációnál ülésben a es. kir. közös hadügyminiszteriumtól tett kijelentések után becsajtkoztunk bele a tényleges szervezkedésbe s az országos iparos-értekezletnek Szegeden való megtartásába.

Hogy az értekezleten ne a pusztá levegőből okoskodjunk, az előkészítő bizottság elnöke a szept. 8—9-re kitűzött értekezlet előtt még aug. 12-én tiszteltet a magyar honvédelmi miniszterium ó exejánál, előterjesztvén az értekezlet főtagját képező szövetség és közvállalkozási egyesülés terveit.

1888. aug. 24-én a miniszter úr ujjalag fogadván az értekezlet előkészítő bizottság elnökét, és kegyeskedett ajánló sorokkal ellátva egyenesen a dolgok rendje és a kiegyezési törvény szerint az ezen ügyek élén álló es. kir. közös hadügyminiszteriumhoz utalni a bizottsági elnököt a kellő bővebb fölvilágosítások és tájékozódások megnyerése végett.

1888. évi augusztus 15—16-án tiszteltet az elnök a bécsi es. kir. miniszteriumban, a hol a szervezkedés ügyeit, eszéljait és módjait szóval eladván, azon este, ha egységesen központosított szövetségi tervezetüket keresztül viszik kedvező méltatásról biztositatott. Egyszermind azon utasítást vette, hogy a szóbelileg megbeszélte dolgokat írásban nyújtsa be.

Erre az elnök hazasiatott.

1888. évi aug. 18-án kelt és 19-én már felküldöttet az irásos föltérjesztés. 1888. évi szept. 8—9-én tartatott meg az országos iparos-értekezlet, mely a szövetség eszméjét előfogadta, közhataloztatá emelte s az alapszabályokat megállapította, s egy ideiglenes végrehajtó bizottságot küldött ki az ügyek további vezetésére, s egészen az alakuló közgyűlésig terjedő időtartamra és teendőkre nézve.

1888. szept. 15-én érkezett le a bécsi es. kir. közös hadügyminiszterium kedvező válasza.

Azonban, miután a szóbeli kijelentéseknél a tisztelt elnök azon meggyőzést nyerte odafönn, hogy a f. évi szeptember hó végével fölmondható jövő évi lejárta szerződések — melyek neki megjelöltek — minden aggodalom nélkül föl nem mondhatók, mivel a leírásban megjelölt s fölmondásra számítható szerződésekben nem vélte az egész lejáró szerződések belefoglaltnak, az id. végrehajtó bizottság nevében a 15-én vett leiratba sűrűsös választ intézett a es. kir. közös hadügyminiszteriumhoz, a melyben az országos értekezlet lefolyását, a szövetség megalakulását s az alapszabályok másolata mellett az egész közszervezkedést bemutatta; biztositván a magas miniszteriumhoz, hogy még a fölmondási határidő, tehát szeptember vége előtt elég erős és biztos kötelező aláírásokkal fog személyesen Bécsben megjelölni.

Minderről a lépésekről a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszteriumot is tiszteletteljes föliratban értesítette az elnök. S mielőtt szept. 29-én Bécsben megjelent, újból tiszteltet 26—27-én a m. kir. honvédelmi miniszteriumban, a hol eljárása kegyes helyesléssel fogadtatván, új bizalmat merítve sietett Bécsbe, hogy a font it napon újból megjelenve, már kora reggel legyen fogadva, bejelentette a 2 millió forintnyi kötelező aláírások, és az egész szervezkedést, minek folytán a jövő évben lejáró szerződések még az nap fölmondattak.

Egyben értesítettet az elnök, hogy a bécsi es. kir. közös hadügyminiszterium a továbbiakra nézve bizonyos még főnnforgó szétosztási módokat nehezmények megoldása szempontjából a m. kir. honvédelmi miniszter urnal fog értekezni, mire nézve a továbbiakat az elnök ugyanott fogja megtudni.

1888. évi szeptember 30-án Bécsből visszajövet tiszteltet az elnök a m. kir. földmívelés-, ipar-és kereskedelemügyi miniszteriumban s az államtitkár urnak bemutatva, a másik két miniszteriumban már kedvezőleg fogadott alapszabályokat az előleges átvizsgálás szempontjából.

1888. évi október 8-án újból megjelent az elnök a m. kir. belügyi és földmívelési miniszteriumokban.

Különösen az utóbbi helyen az államtitkár úr ó méltósága által újból kegyesen fogadtatván, a ki az átvizsgálás alapszabályokat némi lényegtelen irányi módosítások után, helybenhagyandónak nyilvánította.

Mai napról körlevelet küldött az elnök az ideiglenes végrehajtó-bizottság tagjaihoz, mely tudomásukra hozza, hogy a szövetség alapszabályai megerősítettet s nov. 11-én közgyűlés lesz.

Mind ezekből látható, hogy a budapestiek legujabb lépése sem nem oportunnus, sem nem ádóvs, hogy csak az országos iparügylet és a fővárosi kamarai Ráth urat is helyesebben irányozni hivatott független tagjai a mi tiszta jóakarunkat méltatva, sűrűsösen ki nem egyeztetik a dolgot.

Különben! ? Mi megyünk előre!

Színház.

Szombaton, okt. 13-án, Jókainak és Strauszak **Czigánybárója** került színre.

A szép zenéjű és mulattató meséjű operette telt házat hozott össze, a mi nagyrészt annak a véletlennek is köszönhető, hogy a társulat első elői, különösen a közönség előtt méltán kedvelt A. Zombori Ilona is, mind fölleptek, úgy szintén azon körülménynek, hogy ma mutatta be magát Belme Erzsébet is.

A Zombori Ilona Safija igazán művészi magaslapon állott.

* **A dohánytermelők figyelmébe.** Az új dohánytörvény szerint a dohánytermelésre és palantavételezésre való bejelentések beadására véghatáridőn december 31-ike van megszabva. Ezen napig tehát a bejelentési íveknek megfelelő rovata szabályszerűleg kitöltendő. A beadványok kis és nagy községekből futalólag csak a községi előjárásnál, rendezett tanácsú városokban pedig a polgármesterrel adandók be. Később, vagy más helyen beadott bejelentések feltétlenül elfognak utasítani.

* **Az üdvözlő ellenséggel.** Üdvözlőkről a következőket táviratozzák a pesti lapoknak: „A paresti felőspán elnöke alatt szombaton tartott városi közgyűlés Platt dr. bizottsági tag indítványára elhatározta, hogy Csáky Albin gróf kultuszminisztert hivatalbalépése alkalmából üdvözölni fogja. Az indítványt csak Tomits Jáska, a Zasztava szerkesztője, ellenzte, ismert intenzíváját azzal palantavételezés, hogy a miniszter működése ismeretlen, a bizalom előlegezése korai s más törvényhatóság még nem üdvözölt. (Felkiáltások: Nem áll! Budapest, Baja már megtette!) A főispán szavazás alá bocsátotta az indítványt. Csak négy szerb maradt élve, az ellenpárttal pedig Tomits csak maga állott fel indítványa mellett, a többi három szerb kijelentette, hogy ezáltal nem szavaz. Platt dr. indítványa mellett vagy tizen szavaztak a szerbek közül.

* **Az ó-becsel polgári magyar dalkör 1888.** október hó 21-én vasárnap az utáni első zenekar közreműködésével a nagyvendéglő díszteremben zártkörű táncmulattal egybekötött hangversenyt rendez. Másor. 1. „A szív lobbanása.” Olvassa szerző: Ostronogány Ferencz. 2. „Áldd meg Isten!” férfi négyes Zsaskovszky E.-től, ezt követőleg „elj őseink hazája” férfi négyes Schmanntól, éneki a dalkör. 3. „Opera 3-me fantasia dom sebastien de C. Donizetti.” Zongorára szerző Chotek, játsza Rully Rózsa k. a. 4. „Elo szobor.” Vörösmarthy M.-től, szavalja Müller Rózsa k. a. 5. „A juhász vasárnapi dala,” férfi négyes Krutzertől, éneki a dalkör. 6. „Erdélyben.” Petőfi S.-től. Szavalja Rully Rózsa k. a. 7. „Induló,” férfi négyes Zsaskovszky F.-től éneki a dalkör. Folytatás: „Torok magyar induló” Szabady Ignációl, zongorán játsza Rully Rózsa k. a.

* **Csonka Bálint fogva.** A szabadkai negyedmillió lopás egyik főtettesét, Csonka Bálintot, a ki ó-kaniszi börtönéből megszökött szombaton délelőtt 10 órakor Szabadkán elfogták. A veterán rabó életének a felét Illaván töltötte, s mikor kiszabadult, az első gondja volt új bűnre keveredni. Mikor Csonka Bálint legutóbb az ó-kaniszi börtön ablakán keresztül a csendőrség kezébe megszökött, az ajtóhoz vasalt békékből huzta ki a kezét, még pedig oly módon, hogy három napon keresztül egy falatot sem evett, s ennek következtében sikerült annyira lesoványodnia, hogy kezét nagynehezen a békékből kihúzhatta. Csonka Bálint az ó-kaniszi börtönben Juhász Zsigmond Jánossal, volt össecsukva, a ki Szalay László szabadkai ügyvéd védené. Szökése után heteken keresztül bujdosott, míg végre ismét eljött adót magáról. E hó 8-ikán, étel után betért Szalay László ügyvéd palissá nyaralójába, hogy vele értekezzen; a csendőrség azonban revolverlövésekkel elijesztette. Csonka még akkor éjtől ment Szabadkára, s ott egy másik ügyvéddel jött össze, a ki megbizott a védelmével, Szalay László ügyvéd ekkor bejelentette Hevér főkapitányt, hogy Csonka Bálint Szabadkán tartózkodik, de tartózkodási helyét ő sem tudta pontosan megjelölni, csak annyit mondott, hogy biztos tudomása van róla, hogy Csonka önként jelentkezni fog. Hogy Csonka Bálint Szabadkán van, azt Kanász Bartus korcsmáros is tudta, mert ő vezette a bűnöst dr. Horváth Mórchez, s ő volt az, a ki Kósa György nevű rokonának 8-ik kőri lakásán őt a legutolsó éjszakáján elrejtette. Tegnap délelőtt azonban Kósa György menyje, Klári megszokta a kellemetlen vendégséget, s bement a kapitányi hivatalba, a hol bejelentette, hogy Csonka Bálint az ide szerint az ipja házában tartózkodik. A kapitányi hivatalban egyedül Skozza Zoltán akapitány volt, a ki azonnal hét fegyveres őrt vett magához s elment Kósa György lakására, a hol a körözött gonoszot meg is találta. Csonka Bálint nem ellenkezett és kijelentette, hogy delután önként akart jelentkezni a rendőrségnél. Mikor Skozza vasra akarta veretni Csonkát, csak arra kérte a kapitányt, hogy ezt ne tegye, egyebbel nem törődik. Skozza Csonka Bálintot delben lefegyverezte, delután kihallgatta s aztán ténst intézkedett, hogy a bűnöst a szegedi törvényszék börtönébe szállítsák. A lopás elkövetésével gyanúsítottak közül, most még Maczonka György és a felesége vannak hátra, a kik Kanász Bartussal komaságban és nagyon jó viszonyban vannak. De a rendőrség állítog már ezeknek is a nyomában van.

* **Szimies anyja.** A triesti rablókörök szomorú sorsa ágyba döntötte a gyilkos edényait, a ki súlyos betegnek fekszik Üjvidéken az első bírósági titel kihirdetése óta. A család azota azzal hittegette az öreg asszonyt, hogy fia még minsen véglegesen elítelve, de börtönben súlyosan megbetegedett. Popovics István, a budapesti Tökölánom igazgatója, a ki régi barátja a Szimies család, már egy hét óta levelez a haladókó öreg asszonnyal, hogy ily módon készítse elő fia halálára. Mikor Popovics utolsó leveleiben tudára adta, hogy fia a harmadikban megkapott skorbut betegségében meghalt, a szegény anyja könnyek közt adott halált istennek ezért a nagy kegyelmert és fölkerlte Popovicsot, hogy gondoskodjék fia eltemetéséről és sírját f. hó 13-án, mint a halálára következő szombaton, a görög keleti egyház szokása szerint szentesse be a temetőben. E szomorú feladat teljesítése végett Popovics a napokban Kosztics Simon pesti szerb plébános és enekes kíséretében kiment a kőbányai új temetőbe. A temető gondnoka személyesen kalandolta őket a kivégzett rablókörök jelen sírjához, a hol két sírszó felállította az általuk hozott egyszerű kőkeresztet és a pap olvogta vallási szertartását.

* **Az újvidéki kiállítás.** A megyei gazdasági egyeslet által rendezett gazdasági kiállítás szombaton reggel megnyit s dacára a rövid időnek, melyet a rendezésre fordítani lehetett, fényesen sikerült. Taraszklóvások s a Rákóczi-induló fogadták a bizottságot, midőn elén Paretich Felix vendöknél megérkezett. A vendökt Schmausz elnök üdvözölte, hangsúlyozván a gazdasági kiállítás fontosságát, mint az ipar és kereskedelem tényezőjét. A főispán az ország jövőjére való hivatkozással a kiállítást meggyitotta s ezután a helyből és vidékről nagy számban összegyűlt közönség, melynek sorában ott láttuk Latinovics Gézt és Pált, Kozsárt, Konyovicsot, Bornemissza és Fernbach nagybirtokosokat, Csopor és Császár főszolgabírákat, körutat tett a kiállítási épületben, nagy megelégedéssel nyilatkozván a kiállítási tárgyakról, melyek méltóan mutatják be, hogy mint lehet kiesinyben nagyot produkálni. A megye, továbbá a Szerémség és Szerbia nyolcvanegy kiállítóval van képviselve s kíválnak az adai földművelés-iskola s a megyei méhészet-egyesület kiállított czikkei. Delben a főispánnal lakoma volt s a főispán felkösöntött mondott Tiszára. (1) ki éppen névnapjál ülte akkor, Schmausz a főispánt, ez viszont Schmauszt köszöntötte fel. Este a nögyelet hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett. Vasárnap került a sor a díjak kiosztására s ugyanesak vasárnap volt a méhészet-egylet vándorgyűlése, melyet bankett követte. A kiállításra vonatkozólag különben a következő részletesebb tudósítást közli az Egyetértés: A kiállítás, tekintve részletereire adott idő rövidsége, mátrésről azt a körülményt, hogy ez az ifjú gazdasági egyesületnek ezen a téren első ilyen-

mű s ilyenkor uttörő kísérlete volt, közmegelelésre és általános megelelésre kiválóan sikerült mondhat. Különösen áll ez a kertészeti és konyhatemvények, gyümölcs- és dísznövényekre nézve, mint a melyekből nem csak mennyiségileg, de minőségileg is kitünő produkáltak. A nagy számú kiállítókból futalólag a tekintetes és feljegyzésem alapján megemlítenéknök tartom a következőket: Az ada földművelés iskola különböző fajú magokat állított ki: ozv. Titity Ilona Újvidékről spárgatóköt: a kulai rizstelep nagy féle rizst héjban. Pletikoszies Sándor ezimzetes kanonok és szontai plébános kitünő izú sárga paprikát, óriási kalarabót, cserhaju teli tököt és szontai aszu hort küldött; a bácsmegeyi méhészet egyesület és Jakab József bresztoviaczi tanító különféle kaptárakat, mézpergettyüket, méhészeti eszközök és kristályszépségű pergettyűzött mézet; Demjánovics Péter Szerbiából tiszta mézet, gyümölcsöt, hort és pálinkát; Zombor sz. kir. város kertészet dísznövényeket és gazdasági fakat; Trogmayer Gyula Újvidékről boriszatkoz szükséges eszközököt kitünő kivitelben; a kisszállási uradalom lisztet, burgonyát és répát; gr. Chotek futaki uradalma különféle magvakat, kendert és tengerit. Az uradalom birtokosa az összes kiállított tárgyait felszerelvényvel együtt a helybeli ipariskolának ajándékozta. Barfesz E. és Bachl műkertészek igen szép dísznövényeket; az újvidéki m. kir. selyemfonóda gabokat és gyönyörűen kidolgozott selymet; Frankl István főgimnáziumi igazgató többfajú gyönyörű szőlőt; Késmarky Béla Szantováról különféle gyümölcsöt és veteményeket; ezenkívül még sok számos kiállító. A bíráló bizottság vasárnap délelőtt tartott ülést és delután 4 órakor hirdette ki a jutalmak kiosztása mellett az eredményt.

Felölös szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Ó Felsége

által
kítettetve.

Köretik

az
egyedül helyes
elnevezést

7 arany-

és érdem-érem.
Szétküldés 1887-ben
1 millió palaccz.

FERENCZ JÓZSEF
KESERŰVIZ

Kis adagban
hatásos, nem
kellemetlen izú.
Dr. Korányi, tan.

használni.
Raktárak mindenütt;
A szétküldési igazgatóság:
Budapesten.

Hatásosabb
mint a többi
budai vizek.
Dr. Gebhardt, tan.

Kapható Zomborban: Falcione G., Weidinger S. és Zs. és Sztrilich Zsigmond uraknál. 3-6

9222
tk 888

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Geresch Vince zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíróóság) területen lévő Zomborban tekvő a zombori 288 sz. tjkben Geresch Vince nevén álló A + hr 799—801 ői 111 számú házra és 312^{1/2} □ öl belteleke 1200 frt kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi November hó 21-ik napján deléltől 9 órakor e kir. törvényszéki árverési termében megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kiküldési áron alól is eladattni fog

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-

ügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltattani.

Kelt Zomborban 1888. évi augusztus hó 25. napján.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rafes Lyubomir,
kir. törvényszéki biro.

„Az Anker“

élet- és járadék biztosító-társaság
vezérképviseletőség: BUDAPEST, Deákter. 6. sz.
suját ház „Ankerudvar“

A társaság minden az ember életbiztosítására vonatkozó üzletekkel foglalkozik, u. m.: a) túlélési és kihazasítási biztosítások; b) haláleseti biztosítások; c) járadék biztosítások.

Nyereményrészül fizetett a társaság a) haláleseti biztosítások után az évi díj 25%-át; b) a túlélési és kihazasítási biztosítások után átlag a biztosított tőkének 30%-át, s így minden biztosított 1000 frt után tényleg 1300 frt fizetettett. 2-6

Részv.-tőke és biztosítéki alap
1887. december hó 31-én frt 34.513.072.95

Az utolsó üzlet jelentés szerint
a biztosítási állomány 1887.
decz. hó 31-én volt „ 165.330.602.42
tőke; és járadék „ 48.966.44

A társaság létezése óta haláleseti és kihazasítási biztosításokért 1887. decz. 31-ig
kifizetett „ 58.929.495.40

Díjnyelvekkel és felvilágosítással szolgál a vezérképviseletőség Budapesten vagy a helyi ügynök.

Etablissement Reutter !!

Budapesten a magy. kir. operaszínházhoz szemben

a m. kir. államvasutak palotájában levő, volt Ruscher vendéglő összes helyiségeket bérehevtem és ott elegáns rendezéssel, minden igényeknek megfelelő

vendéglőt

nyitottam, a hol finom izletes ételek sőt
kis adagu pecsenyék és ételek is kiszolgáltattak, hogy ez által az étkezést minél olcsóbbá tegyem. — Az összes vendéglői helyiségeket — melyek a tágas ó stülű pincei s örcsarnokból és az I. emeleten levő termekből állanak — újból kitartoztattam és földszittettem. Minűn e helyiségek addig is a külföldiek és az idegenek találkozásai és gyűlőhelyei képezte, különösen ajánlom tehát vendéglőmet — ahol kipróbált szakácsokat alkalmaztam — a vidéki vendégek figyelmébe.

Színházi előadások után mindig frissen készült ételkkel szolgálak. Drécher sórt és legjobb borokat mérék. — Kisebb társaságoknak külön kis termek (chambre separate) állnak ingyen rendelkezésre.

3-3

Tisztelettel

Reutter Nándor.

Salgó-Tarjáni köszénbánya részvénytársulat.

Salgó-Tarjáni

darabos- (tömör) és kocka-szén

háztartások számára

továbbá

AKNA-SZÉN GYÁRI CZÉLOKRA

kitünő minőségben és a legolcsóbb árak mellett szállittatik Budapesten, valamint minden vasuti állomásra. — Megrendelések Budapestre az igazgatósághoz (V. kerület, József-tér 14. szám alatt) intézendők és pontosan foganatosittatnak.

A Salgó-Tarjáni köszénbánya részvény-társulat igazgatósága

4-10

Budapest, V. kerület, József-tér 14. szám.